

ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Τι είναι **έθιμο**;

Έθιμο είναι οι συνήθειες σε έναν τόπο που δημιουργήθηκαν από το λαό του. Αυτές οι συνήθειες κανονίζουν τον τρόπο ζωής των κατοίκων του τόπου, κάθε λαού, κάθε έθνους. Ακόμα και στην οικογένεια υπάρχουν έθιμα που κρατούν από τους προγόνους.

Το Σάββατο του Λαζάρου

Το Σάββατο πριν την Μεγάλη Εβδομάδα την ονομάζουμε Σάββατο του Λαζάρου, γιατί ο Χριστός ανέστησε τον αγαπημένο του φίλο Λάζαρο.

Την ημέρα αυτή σε πολλά μέρη της πατρίδας μας τα παιδιά τραγουδούν τα **Κάλαντα του Λαζάρου**, αναγγέλοντας την ανάσταση του και κρατώντας ξύλινα ομοιώματα του Λάζαρου.

<https://www.youtube.com/watch?v=ZzI2tEKcdww>

Επίσης φτιάχνουμε τα παραδοσιακά Λαζαράκια!

Η Κυριακή των Βαΐων

Την Κυριακή πριν την Μεγάλη Εβδομάδα γιορτάζουμε την είσοδο του Χριστού στα Ιεροσόλυμα. Είναι η Κυριακή των Βαΐων και την ημέρα αυτή οι εκκλησίες είναι στολισμένες με κλαδιά από βάγια (φοίνικες) ή άλλα φυτά όπως δάφνη, ελιά, μυρτιά, ελιά, ιτιά. Μετά τη λειτουργία μοιράζονται στους πιστούς. Επίσης επιτρέπεται να φάμε ψάρι, αν και βρισκόμαστε σε νηστεία και τραγουδάμε τα εξής κάλαντα:

Βάγια βάγια των βαγιών
Τρώμε ψάρι και κολιό
Και την άλλη Κυριακή
Τρώμε το ψητό το αρνί

Η Μεγάλη Εβδομάδα

*Μεγάλη Δευτέρα, μεγάλη μέρα.
Μεγάλη Τρίτη, μεγάλη κρίση.
Μεγάλη Τετάρτη, μεγάλο σκοτάδι.
Μεγάλη Πέμπτη, δάκρυο πέφτει.
Μεγάλη Παρασκευή, θλίψη πολλή.
Μεγάλο Σάββατο, χαρές γιομάτο.
Μεγάλη Λαμπρή, χάσκα, μούσκα, αβγό κι αρνί.*

Μεγάλη Πέμπτη

Με ένα **κόκκινο πανί**, που συμβολίζει το **αίμα του Χριστού**, απλωμένο στο μπαλκόνι ή το παράθυρο, ξεκινούν στην επαρχία τη **Μεγάλη Πέμπτη** οι προετοιμασίες για τη βραδιά της Ανάστασης, ενώ την ίδια ημέρα οι νοικοκυρές σε όλη τη χώρα **βάφουν τα κόκκινα αυγά!**

Το αυγό συμβολίζει την καινούρια ζωή που γεννιέται και συσχετίζεται με την Ανάσταση του Χριστού. Το τσούγκρισμα των αυγών συνδέεται με το κύλισμα της μεγάλης ταφόπλακας που έκλεινε τον τάφο του Χριστού πριν από την Ανάστασή Του. Όπως ζωντάνεψε ο Χριστός και βγήκε από τον τάφο, έτσι και το σπάσιμο των αυγών θυμίζει τη νέα ζωή που έρχεται, γι' αυτό και τα αυγά τα τσουγκρίζουμε μετά την Ανάσταση!

Επίσης φτιάχνουν τις Λαμπροκουλούρες!

Είναι το πασχαλινό ψωμί ή το τσουρέκι, σε διάφορα σχήματα, μ' ένα ή περισσότερα κόκκινα αυγά στο πάνω μέρος τους. Το ψωμί παρασκευάζεται με προζύμι και το τσουρέκι με αλεύρι, γάλα, αυγά, βούτυρο, ζάχαρη και αρωματικές ουσίες, ενώ συχνά επαλείφεται με φυτικό κρόκο, διαλυμένο μέσα στο περιεχόμενο αυγού.

Η Λαμπροκουλούρα επιβίωσε παλαιότατου εθίμου. Έγινε στοιχείο της χριστιανικής παράδοσης και συνδέθηκε με τη γιορτή του Πάσχα. Όπως και τα κόκκινα αυγά, η λαμπροκουλούρα δεν λείπει από κανένα πασχαλινό τραπέζι. Το έθιμο αυτό το συναντάμε σε όλο τον ελληνικό χώρο.

Τη Μεγάλη Πέμπτη ή το Μεγάλο Σάββατο σε κάποιες περιοχές, οι νοικοκυρές πλάθουν και ψήνουν με ξεχωριστή φροντίδα τις λαμπροκουλούρες, όχι μόνο για το δικό τους σπίτι, άλλα και για να τις στείλουν ως δώρο σε συγγενείς τους.

Η λαμπροκουλούρα μαζί με την πασχαλινή λαμπάδα και τα κόκκινα αβγά είναι ένα από τα καθιερωμένα δώρα, που οι νονοί προσφέρουν στους αναδεξιμούς και τις αναδεξιμές τους. Παλαιότερα, λαμπροκουλούρα έστελναν και οι αρραβωνιαστικοί στις αρραβωνιαστικές τους το πρωινό του Μεγάλου Σαββάτου.

Σε ορισμένα χωριά οι πιστοί εξακολουθούν να παίρνουν μαζί τους τη λαμπροκουλούρα στη λειτουργία της Ανάστασης και την κόβουν μόλις ο παπάς ψάλει το «Χριστός Ανέστη».

Τη Μεγάλη Πέμπτη στην εκκλησία ψέλνεται η μακρά ακολουθία των Παθών με τα 12 Ευαγγέλια και **αναπαριστάνεται ξανά η Σταύρωση**. Αφού τελειώσουν τα 12 Ευαγγέλια, κοπέλες αναλαμβάνουν να **στολίσουν τον Επιτάφιο** με γιρλάντες από λευκά λουλούδια, έτσι ώστε το πρωί της επόμενης μέρας να είναι έτοιμος να δεχθεί το σώμα του Χριστού κατά την Αποκαθήλωση.

Μεγάλη Παρασκευή

Ακόμη και σήμερα σε κάποια χωριά οι κάτοικοι **δεν στρώνουν καν τραπέζι** τη Μεγάλη Παρασκευή. **Ταχινόσουπα, μαρούλι ή φακές με ζύδι** είναι τα συνήθη φαγητά. Το βράδυ γίνεται ο Εσπερινός και η περιφορά του Επιταφίου, ο στολισμός και η περιφορά του οποίου είναι το κυριότερο έθιμο της Μεγάλης Παρασκευής.

Χαρακτηριστικό των παλαιότερων ετών ήταν η ευγενής άμιλλα ανάμεσα στις ενορίες **για τον ομορφότερα στολισμένο Επιτάφιο**. Πρώτα πήγαιναν τα λουλούδια για το στολισμό του Επιταφίου οι ελεύθερες και ύστερα οι παντρεμένες. Τα **λουλούδια** που παίρνουν οι πιστοί από τον Επιτάφιο θεωρούνται **ευλογημένα** και τοποθετούνται στο **εικονοστάσι** του σπιτιού.

Στην περιφορά του Επιταφίου προπορεύεται η μπάντα ή η χορωδία και παίζει **πένθιμα εμβατήρια**, ακολουθούν οι ιεροψάλτες, ο κλήρος, οι μυροφόρες, τα εξαπτέρυγα, πρόσκοποι και οι πιστοί που ψέλνουν καθ' όλη τη διάρκεια της λιτανείας. Σε όλη τη διαδρομή οι πιστοί ραίνουν τον επιτάφιο με λουλούδια και αρώματα, κρατώντας αναμμένα κεριά.

Περιφορά του Επιταφίου

https://www.youtube.com/watch?v=Tjq_RM1hUmc

Μεγάλο Σάββατο

Η Πρώτη Ανάσταση

Στην Κέρκυρα στις 11 το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου οι πιστοί περιμένουν την πρώτη Ανάσταση. Όταν τελειώνει η ακολουθία στη Μητρόπολη οι καμπάνες όλων των εκκλησιών χτυπάνε χαρούμενα και από τα παράθυρα των σπιτιών πέφτουν στο δρόμο εκατοντάδες πήλινα δοχεία, **οι μπόττηδες**, κάνοντας μεγάλο κρότο!

Πάσχα στην Κέρκυρα

<https://www.youtube.com/watch?v=gPsnJxAkno>

Το Μεγάλο Σάββατο οι πιστοί προετοιμάζονται για το χαρμόσυνο μήνυμα της Ανάστασης. Το βράδυ της ίδιας ημέρας ο ιερέας φωνάζει το «**Χριστός Ανέστη!**».

Ένα από τα βασικότερα τελετουργικά στοιχεία της Ανάστασης είναι το **αναστάσιμο Φως**, με κορυφαία στιγμή την πρόσκληση του ιερέα «**Δεύτε λάβετε Φως**».

Το φως αυτό συμβολίζει τον ίδιο τον Χριστό , γι' αυτό και οι πιστοί προσπαθούν να διατηρήσουν τη φλόγα του. Όταν ακούγεται το «Χριστός Ανέστη» όλοι αγκαλιάζονται και δίνουν το φιλί της αγάπης.

Το Φως αυτό οι πιστοί το μεταφέρουν στα σπίτια τους. Σε κάποιες περιοχές μάλιστα θεωρούνταν καλοτυχία **να μη σβήσει η λαμπάδα** με το Άγιο Φως μέχρι να φτάσουν οι πιστοί στο σπίτι.

Μπαίνοντας «**σταυρώνουν**» **πρώτα το ανώφλι** της εξώπορτας, ενώ παλαιότερα **ανανέωναν και το φως του καντηλιού** και μάλιστα προσπαθούσαν να το κρατήσουν αναμμένο **όσο περισσότερες μέρες μπορούσαν** χωρίς να σβήσει.

Στο Λεωνίδιο Αρκαδίας, η νύχτα της Ανάστασης είναι η νύχτα των αερόστατων. Με το πρώτο «Χριστός Ανέστη» οι ενορίες καίνε το ομοίωμα του Ιούδα και αερόστατα ελευθερώνονται στον ουρανό. Τα αερόστατα που πετάνε στον ουρανό φωτισμένα, συμπληρώνονται με βεγγαλικά, βαρελότα, δυναμιτάκια και πυροτεχνήματα!

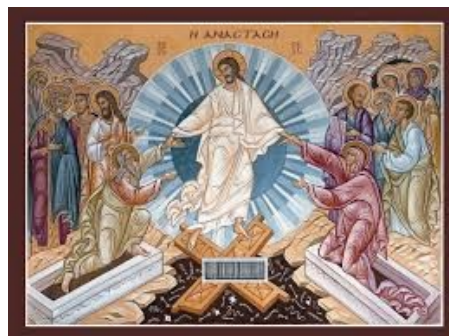
Ανάσταση στο Λεωνίδιο

<https://www.youtube.com/watch?v=qpMh-o1yPzY>

Όταν γυρνάμε σπίτι τρώμε τα πασχαλινά κουλούρια, τα τσουρέκια, τη Μαγειρίτσα!

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Την Κυριακή του Πάσχα, κυρίως στην εξοχή, στρώνουμε το πασχαλινό μας τραπέζι, τσουγκρίζουμε τα πασχαλινά αυγά, ψήνουμε κοκορέτσι και σουβλίζουμε το αρνί!

Τσουγκρίζουμε τα αυγά!
-Χριστός Ανέστη!
- Αληθώς ο Κύριος!

Ψήνουμε το αρνί στη σούβλα!

Νωρίς το απόγευμα την Κυριακή του Πάσχα, πηγαίνουμε στην εκκλησία στην Αγάπη όπως λέμε και ανάβουμε ξανά τις λαμπάδες μας και ακούμε χαρμόσυνη λειτουργία !

ΣΥΜΒΟΛΑ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΗΣ

ΚΟΚΚΙΝΑ ΑΒΓΑ : Συμβολίζουν με το κόκκινο χρώμα τους το αίμα του Χριστού

ΑΡΝΙ : Συμβολίζει τους πιστούς από την παραβολή του Χριστού με τον βοσκό

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ: Συμβολίζει το Σταυρό πάνω στον οποίο μαρτύρησε ο Χριστός

Η ΛΑΜΠΑΔΑ: Συμβολίζει το φως που έφερε ο Χριστός νικώντας το θάνατο και κατ' επέκταση το σκοτάδι με την Ανάστασή του

ΠΥΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ: Με το θόρυβο και το φως που κάνουν λέγεται ότι διώχνουν τα κακά πνεύματα.

Χρόνια Πολλά!!